

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/535/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2313220017
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2313220017.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a sudcov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Renáty Gavalcovej, v právnej veci navrhovateľa: Dopravný podnik Bratislava a.s., Olejkárska č. 1, Bratislava, IČO: 00 492 736, zastúpeného: JUDr. Vladimírom Kánom - advokátom, Nám. M. Benku 9-C1, Bratislava, proti odporcovi: Q. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z. č. XXX, t.č. na neznámom mieste, zastúpeného opatrovníčkou D. Q., zamestnankyňou Okresného súdu Galanta, o zaplatenie istiny 50,70 eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 12. júna 2014, č. k. 17C/90/2014-37, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Odporcovi sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa o zaplatenie sumy 50,70 eur a odporcovi náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 11 ods. 1 písm. d), § 14 ods. 2 zák. č. 168/1996 Z.z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov účinného k 05.12.2011, podľa § 760, § 100 ods. 1, § 101, § 108, § 52 Občianskeho zákonníka, § 5b zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a § 142 ods. 1 O.s.p.. Vecne svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že súd z vykonaného dokazovania a zisteného stavu veci s poukazom na premlčanie, na ktoré súd prihladol aj bez návrhu vyvodil ten právny záver, že nárok navrhovateľa uplatnený v konaní je premlčaný. Odporca cestoval dňa 05.12.2011 v dopravnom prostriedku navrhovateľa bez platného cestovného lístka, bol zastihnutý kontrolným orgánom a odmietol na výzvu kontrolóra zaplatiť základné cestovné, platné v tom čase 0,70 eur a úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom v sume 50,- eur. Súd prvého stupňa vo veci postupoval podľa § 115a ods. 2 O.s.p. Z hlásenia o porušení tarifných a prepravných podmienok zistil, že dňa 05.12.2011 bola v čase o 15:11 hod., na linke č. 87, č. voza 2127/1 v Bratislave, v úseku zastávok Vlčie hrdlo - Toryská vykonaná príslušným kontrolným orgánom navrhovateľa kontrola tarifných a prepravných podmienok, pri ktorých bolo zistené, že odporca sa na výzvu kontrolného orgánu nepreukázal platným cestovným lístkom, nakoľko cestoval bez cestovného lístka a odmietol zaplatiť požadovanú sumu 50,70 eur za porušenie prepravných podmienok a tarify MHD. Premlčanie je definované ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo vykonalo. Použitie námietky premlčania má za následok zánik súdnej vymáhateľnosti práva, v dôsledku čoho nemožno premlčané právo oprávnenému priznať. V prejednávanej veci ide o premlčanie práva z prepravy t.j. zo spotrebiteľskej zmluvy (nárok dopravcu na cestovné a na prirážku k cestovnému, ktorá je rovnako právom vyplývajúci z prepravy, pretože je výlučne spätá s prepravou, pričom pre všetky práva z prepravy, okrem práv na náhradu škody platí, pokiaľ ide o dĺžku premlčacej doby ust. § 108), ktoré právo sa premlčí v jednoročnej premlčacej dobe. Podľa § 108 O.z. táto premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz podaním návrhu na súde. V danom

prípade právo z prepravy bolo možné uplatniť prvý raz dňa 06.12.2011 a jednoročná premlčacia doba uplynula dňa 06.12.2012. Navrhovateľ svoje právo na zaplatenie žalovanej sumy voči odporcovi uplatnil na súde podľa prezenčnej pečiatky dňa 06.08.2013, teda zjavne po uplynutí premlčacej doby, preto súd návrh zamietol, o náhrade trov konania rozhodol tak, že úspešnému odporcovi, keďže si trovy neuplatnil ich náhradu nepriznal.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ. Uviedol, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil. Zmluvou o preprave vzniká právny vzťah medzi dopravcom a cestujúcim. Preprava osôb je služba poskytovaná cestujúcim. Občiansky zákonník obsahuje iba základnú úpravu vzťahov, vznikajúcich pri rôznych druhoch a spôsoboch prepravy. Podrobnejšia úprava je ponechaná osobitným zákonom. Poukázal na § 9 písm. b), § 11 ods. 1 písm. d), § 14 ods. 2 Zákona o cestnej doprave a čl. 6 ods. 2,3 Prepravného poriadku Mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, platného v čase porušenia tarifných a prepravných podmienok. Nakoľko sa odporca na výzvu revízora dňa 05.12.2011 nepreukázal platným cestovným lístkom je povinný navrhovateľovi v zmysle čl. 6 Prepravného poriadku a čl. 5 Tarify mestskej hromadnej dopravy zaplatiť cestovné 0,70 eur a úhradu 50,- eur. Súd nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Povinnosť odporcu zaplatiť úhradu totiž vznikla v zmysle § 9 písm. b) v spojení s § 11 ods. 1 písm. d) a § 14 ods. 2 Zákona o cestnej doprave, a táto úhrada za nepreukázanie sa cestovným lístkom nepatrí medzi práva z prepravy v zmysle § 760, tzn. že pohľadávka vo výške 50,- eur nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu premlčaná, nakoľko je namieste použiť pri premlčaní § 101 O.z.. Navrhol preto napadnutý rozsudok zmeniť a návrhu v celom rozsahu vyhovieť, a priznať mu náhradu trov konania.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba - účastník konania (§ 201 a § 204 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 201 a § 202 O.s.p.) postupom bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vecne správny.

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 17C/90/2014 je návrh navrhovateľa, ktorým sa domáha od odporcu zaplatenia sumy 50,70 eur a náhrady trov konania.

Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktorým súd zamietol návrh navrhovateľa a odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj celého obsahu spisového materiálu dospel k záveru, že súd prvého stupňa zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom pre vyhlásenie rozsudku, na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam a vec i správne právne posúdil. Rozsudok obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti (§ 157 O.s.p.).

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozsudku a v podrobnostiach na ne odkazuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Občiansky zákonník upravuje prepravné zmluvy (zmluvy o preprave osôb a zmluvy o preprave nákladu) v § 760 až § 773. Úprava prepravných zmlúv v Občianskom zákonníku je veľmi stručná a obsahuje iba základné pravidlá, ktoré platia pri prepravných zmluvách. Vzhľadom na väčšie množstvo rôznorodých spôsobov dopravy (železničná, cestná, vodná, mestská atď.), ktoré si vyžadujú svoje špecifické úpravy, nebolo ani možné všetky otázky týkajúce sa právnej úpravy upraviť v Občianskom zákonníku podrobnejšie. Preto § 772 Obč. zák. ustanovuje, že podrobnejšiu úpravu osobnej a nákladnej prepravy ustanovujú osobitné predpisy, najmä prepravné poriadky a tarify (Komentár k Občianskemu zákonníku).

Podľa § 760 Obč. zák. zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas.

Citované ustanovenie nepriamo vymedzuje pojem zmluva o preprave osôb tým, že ustanovuje základné práva a povinnosti účastníkov tejto zmluvy. Podľa tohto ustanovenia zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu, ktorý za určené cestovné použije dopravný prostriedok, právo, aby ho dopravca prepravil na miesto určenia riadne a včas. Z tohto ustanovenia vyplývajú aj pojmové znaky zmluvy o preprave osôb. Ide o zmluvu uzavretú medzi dvoma účastníkmi, t.j. medzi cestujúcim, ktorého treba dopraviť na miesto určenia a dopravcom, ktorý má povinnosť cestujúceho dopraviť na miesto určenia včas a riadne. Doprava osoby na miesto určenia sa uskutočňuje určeným dopravným prostriedkom, ktorý si cestujúci zvolil, za odplatu (cestovné). Formu a spôsob uzavretia zmluvy o preprave osoby zákon žiadnym spôsobom nevymedzuje. Ide teda o zmluvu neformálnu, ktorá sa môže uzavrieť rôznym spôsobom určeným v prepravných poriadkoch podľa druhu a spôsobu dopravy (napr. zakúpením cestovného lístka, letenky, vstupom do dopravného prostriedku, znehodnotením cestovného lístka pri vstupe do dopravného prostriedku, dohodou o určení miesta určenia dopravy a pod.) s tým, že podrobnosti o právach a povinnostiach účastníkov zmluvy o preprave sú upravené v prepravných poriadkoch, ktoré si vypracúvajú dopravcovia na základe všeobecne záväzných predpisov.

Právne vzťahy účastníkov konania sa riadia ustanovením § 760 Obč. zák. Zmluva o preprave v mestskej hromadnej doprave bola uzavretá konkludentným konaním spočívajúcim na strane cestujúceho v nástupe do dopravného prostriedku. Zvláštnosť tejto zmluvy ako zmluvy neformálnej spočíva v tom, že tým, že cestujúci nastúpi do dopravného prostriedku konkludentne pristupuje na celý rozsah poskytovanej služby, mlčky pristupuje aj na ďalšie všeobecne známe vedľajšie dojednania zmluvy upravené v zákone č. 168/1996 Zb. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov a v Prepravnom poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, vydanom v zmysle zákona č. 164/1996 Zb. o dráhach v znení neskorších predpisov Dopravným podnikom Bratislava, a.s., t.j. mať u seba platný cestovný lístok a na vyzvanie ho predložiť ku kontrole. Takýmto je aj dojednanie, že pokiaľ cestujúci nezaplatí riadne a včas cestovné, ktoré je cenou poskytovanej služby, súhlasí s tým, že mu bude účtovaná pokuta. Použitie prostriedku mestskej hromadnej dopravy je v plnej dispozícii občana ako cestujúceho a je na jeho úvahe, či za takto stanovených podmienok do dopravného prostriedku nastúpi a zmluvu o preprave uzavrie. Vo svojej podstate tieto predstavujú obsah zmluvy o preprave osôb, pretože vyjadrujú vzájomné práva a im zodpovedajúce povinnosti oboch zmluvných strán, ktoré nie je možné z uvedeného dôvodu oddeliť.

Podľa § 108 Obč. zák. práva z prepravy sa premlčujú za jeden rok s výnimkou práv na náhradu škody pri preprave osôb.

V danom prípade právne závery súdu prvého stupňa zodpovedajú hypotéze použitého právneho predpisu. Správny je aj záver súdu prvého stupňa o premlčaní. Navrhovateľ totiž predmetným návrhom uplatňoval cestovné a nezaplatenú úhradu (prirážku) v zmysle § 8 ods. 5, 6, 7 zákona č. 514/2009 Z. z. o doprave na dráhach v znení neskorších predpisov a podľa Prepravného poriadku mestskej hromadnej dopravy v Bratislave, splatnú dňom porušenia povinnosti odporcu mať zakúpený lístok, t.j. dňom 5.12.2011. Pre práva z prepravy platí premlčacia doba podľa § 108 Obč. zák., podľa ktorého ustanovenia jej dĺžka je jeden rok. Nakoľko návrh na začatie konania bol doručený súdu podľa prezenčnej pečiatky až dňa 6.8.2013, bol nepochybne podaný po uplynutí zákonnej ročnej premlčacej doby.

Námietka navrhovateľa v odvolaní ohľadom premlčania, keď mal za to, že je namieste použiť § 101 Obč. zák. a to znamená, že pohľadávka vo výške 50,70 € nebola v čase podania návrhu na vydanie platobného rozkazu (6.8.2013) premlčaná, nie je podľa odvolacieho súdu dôvodná. Ako už bolo spomenuté vyššie, účtovanú pokutu nie je možné posudzovať samostatne. Nárok na zaplatenie úhrady nemôže vzniknúť samostatne a oddelene (aj keď môže byť samostatne a oddelene uplatnený na súde) len na základe zákona č. 514/2009 Z. z., ale len spolu s nárokom na zaplatenie cestovného a oba nároky tak vznikajú len a výlučne zo zmluvy o preprave osôb v MHD, resp. z jej porušenia, a to súčasne; u oboch nárokov preto začína rovnako plynúť aj premlčacia doba ustanovená v § 108 Obč. zák. (Oba nároky majú rovnaký právny základ - porušenie podmienok zmluvy o preprave.) Niet preto dôvodu nepovažovať aj nárok na zaplatenie úhrady (pokuty) za právo z prepravy, a nie je teda ani

dôvod posudzovať podmienky premlčania aj tohto nároku inak, než v zmysle ust. § 108 Obč. zákonníka. Pokiaľ sa navrhovateľ odvolával vo svojom odvolaní na rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 15Co/67/2011 a sp. zn. 14Co/216/2011, predmetné rozhodnutia nie sú pre rozhodovanie iných odvolacích senátov právne záväzné.

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 2 O.s.p. potvrdil, keď správne súd prvého stupňa rozhodol aj o trovách konania.

Odporcovi úspešnému v odvolacom konaní odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže ich náhradu nežiadal (§ 224 ods. I, § 142 ods. I, § 151 ods. I O.s.p.).

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.